

СПЕЦИФІКА ЗАСТОСУВАННЯ ДИНАМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ В ОЦІНЮВАННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Канд. екон. наук, доц. Глухова С.В.
*Національний технічний університет «Харківський політехнічний
інститут»*

Оцінювання ефективності інноваційної діяльності будівельного підприємства на основі динамічних показників обумовлюється базовими положеннями теорії інвестування. Провідні науковці класичної школи У. Шарп та Р. Фриман [1-2] наголошують, що головним мотиваційним чинником процесу інвестування є забезпечення певних інтересів інвестора, найбільш пріоритетним з яких є отримання прибутку. За даних умов оцінка полягатиме у визначенні економічної ефективності, що характеризує рівень прибутковості інвестицій у інновацію з урахуванням ризику та

періоду їх окупності, що підтверджує актуальність проблеми вибору складу та визначення специфіки застосування відповідних показників ефективності.

З позиції інвестора критерії оцінювання ефективності інноваційної діяльності будівельного підприємства обумовлені економічною природою сутності інвестиційної діяльності, а саме - отримання прибутків від здійснення інвестицій та оптимізації терміну її повернення. Тобто в основі кількісного обґрунтування процесу прийняття управлінського рішення інвестиційного характеру знаходиться оцінка і порівняння обсягу передбачуваних інвестицій і майбутніх грошових надходжень [3, с. 168].

Тому оцінку ефективності інноваційної діяльності з позиції інвестора необхідно здійснювати за такими основними напрямками: визначення маси додаткового прибутку від інвестування в інноваційну діяльність у порівнянні з альтернативними видами діяльності; оцінка рівня втрат, пов'язаних з недоотриманням маси прибутку внаслідок ризику; забезпечення своєчасного повернення інвестованого капіталу.

Для визначення оптимального складу дисконтованих показників здійснено їх критичний огляд в аспекті доцільності застосування під час оцінювання ефективності інноваційної діяльності будівельного підприємства з позиції інвестора, а саме – чистого дисконтованого доходу, терміну окупності, періоду окупності, внутрішньої норми рентабельності, індексу рентабельності.

В результаті критичного аналізу основних дисконтованих показників автор погоджується з думкою більшості науковців щодо пріоритетності чистого дисконтованого доходу та вважають доцільним його застосування для оцінки ефективності інноваційної діяльності будівельних підприємств, оскільки він:

- по перше, дає змогу отримати чіткий наочний результат у вигляді абсолютного ефекту від здійснення інвестицій в інноваційний проект;
- по друге, є зручним під час ранжування напрямів інвестування, тобто при співставленні варіантів здійснення інвестицій в інноваційну діяльність або звичайну чітко може вказувати на домінування однієї як у вигляді абсолютних, так і відносних значень;
- по-третє, за допомогою ставки дисконту враховується інфляційний та інші чинники, які впливають на грошовий потік протягом всього періоду функціонування проекту, що значно підвищує точність отриманих даних, внаслідок нівелювання коливань між кошторисною та ринковою вартістю інноваційного проекту.

Слід зазначити, що ефективність інвестиційної діяльності базується на такій концептуальній основі інвестиційної діяльності, як необхідність повернення вкладеного капіталу в максимально короткі строки [3, с. 177].

Незважаючи на те, що будівельний процес має чіткі часові межі, обумовлені технічною тривалістю його складових, доцільність оцінювання за терміном окупності інвестицій є очевидною, оскільки одним з цільових спрямувань інноваційної діяльності є оптимізація будівельного циклу. Тобто скорочення тривалості будівельного процесу, зумовлене впровадженням інноваційних технологій, безпосередньо впливає на скорочення терміну окупності інвестицій.

Тому серед проаналізованих показників ефективності інвестиційної діяльності доцільно також виділяти дисконтований період окупності. Перевагою даного показника у порівнянні з періодом окупності є урахування чиннику часу за умови збереження всіх позитивних аспектів другого.

При цьому зазначимо, що визначення окупності інвестицій, здійснених в інноваційну діяльність, має ряд особливостей:

– по-перше, грошові потоки від впровадження інновації можуть мати нерівномірний характер. Це пояснюється дуалістичним характером ринку споживання інновації: з одного боку – споживач безпосередньо інноваційної будівельної продукції, з іншого – споживач прав власності на саму інновацію;

– по-друге, попит на інноваційну продукцію має нестійкий характер, тобто на етапі виходу на ринок він матиме максимальне значення, внаслідок принципової новизни продукту, а при подальшому функціонуванні інновації на ринку знижуватиметься пропорційно ступеню її дифузії.

Обґрунтована в роботі сукупність динамічних показників відповідає особливостям інноваційної діяльності та специфіці її діяльності на підприємствах будівельної галузі. Застосування цих показників у запропонованих модифікаціях підвищить адекватність результатів оцінювання та ефективність прийняття управлінських рішень, а результати роботи буде покладено в основу подальших досліджень з розробки системи управління інноваційною діяльністю.

Література: 1. Гитман Л. Основы инвестирования / Л. Гитман, М. Джонк; [перевод с англ. Буклешов О.В]. — М., 1997. — 991с. 2. Шарп У. Инвестиции / У. Шарп, Г. Александер, Дж. Бейли. — М.: “Инфра-М”, 1999. — 675 с. 3. Чорна М. В. Формування ефективної інвестиційної політики підприємства: [мографія] / Чорна М. В., Глухова С. В. // Харків: ФО-П Шейніна О.В., 2010. — 210 с.